

Op excursie naar Banisveld

Zaterdagmorgen 24 maart 2012 verzamelde zich 12 leden van de vogelwerkgroep onder een strak blauwe hemel op het parkeerterrein aan de Koevoortseweg in Boxtel voor de excursie door het gebied Banisveld en Smalbroeken van het natuurgebied Kampina. Dat het lente geworden is en de vogels al volop aan het trekken zijn was te horen aan de vele tjiptjaffen die ons op het parkeerterrein verwelkomde.

Als verbindingsgebied tussen de natuurgebieden Kampina van Natuurmonumenten en De Mortelen van Brabants Landschap vormt Banisveld een heel belangrijke schakel in het Nationaal Landschap Het Groene Woud, een gebied tussen Tilburg, 's-Hertogenbosch en Eindhoven. De kern van Het Groene Woud is daardoor een groot aaneengesloten natuurgebied geworden, waarin dieren beter kunnen overleven. Bijzondere diersoorten zullen bovendien terugkeren. Zo is in Banisveld de zwarte ooievaar al enkele malen gesignaleerd. En in de poelen die Natuurmonumenten hier heeft afgegraven is de bijzondere vinpootsalamander teruggekeerd. De oplettende bezoeker hoort misschien wel het melodieuze gezang van de nachtegaal, die zich prima thuis voelt in het ruige struikgewas van Banisveld. De maatregelen die Natuurmonumenten in Banisveld neemt hebben waardevolle gevolgen. Zo bracht de afgraving van het gebied de originele zandgrond weer aan de oppervlakte. In de bodem bleken talloze zaden bewaard gebleven die nu spontaan weer ontkiemen. De meest bijzondere soort die zich nu weer laat zien is het zeer zeldzame teer guichelheil, maar ook andere beschermde soorten als zonnedauw, draadrus en moeras wolfsklauw steken weer regelmatig de kop op. Jarenlang werd Banisveld intensief als landbouwgrond gebruikt. Maar dankzij de inspanningen van Natuurmonumenten ontluikt de natuur er nu weer. Maatregelen als het afgraven van de bemeste landbouwgrond en het aanleggen van diverse poelen hebben de basis gelegd voor het natuurlijke landschap dat hier ontstaat.

Rechts van ons zien we al een groot gebied wat is omgetoverd en we ontdekken er al gelijk een aantal vogels wat er bezit van heeft genomen zoals de kieviten, blauwe reigers, witgatjes en de wulp. We worden werkelijk overstemd door het geluid van de tjiptjafs, dat men nu al oppert het geluid uit te zetten. We kijken bewonderend naar de geelgors en in de weiden aan onze linkerkant wemelt het nog van de kramsvogels die nog niet aan hun trek noordwaarts begonnen zijn. Leo hoort een blauwborst zegt ie, "Jaja dat zal wel", roept de rest.

“En ik zie hem”, roept Corrie. De wens van de gedachte werd vervuld en we bewonderen deze mooie vogel. We horen hier ook nog de dodaars met het typische dodaars-gehinnik-geluidje, want zo klinkt het ongeveer. Verder zien we nog een aantal nijlgansen, wilde eend, brandgansen en rietgorzen. We besluiten de “Rode route” linksom te lopen om zo niet te veel hinder te hebben van de felle zon. Al wandelend zien we de ene vogel na de andere voorbij trekken en ons valt

het aantal soorten al goed op. Tegen de bosrand horen en zien we een aantal gaaien kwetterend voorbij vliegen zo ook een groene specht. Hoog in de boom denken we het geluid te horen van een geelgors maar vergissen er ons sterk in want het was een rietgors die we niet hoog in een boom verwachten. Plotseling zien we een aantal vogels opvliegen die we niet een, twee, drie herkennen. Zijn het graspiepers, nee we missen de borsttekening. Zijn het leeuwerikken die we eerder ook al hoorden en zagen fladderen, nee die zijn het ook niet. De boeken worden geraadpleegd en de enige mogelijkheid blijken waterpiepers te zijn. Wat leuk is om te weten, is dat de waterpieper de enige vogel is die in het najaar van..zuid naar noord trekt, dwars tegen de trekrichting van alle andere vogels in. Ze wonen in de Alpen en dalen in het najaar af naar de zee-kusten van Noord Europa en komen dus ook naar ons land om te overwinteren.

Na ruim anderhalf uur wandelen vinden we het tijd worden om zelf maar eens te gaan fourageren en genieten in het zonnetje van het door ons zelf meegebrachte bakske koffie.

En wie had er weer het hoogste woord op onze fourageerplaats, inderdaad een “klein jantje” oftewel het winterkoninkje. De winterkoning is de kleinste en, als hij zijn snavel houdt, ook de meest stiekeme vogel. Ze zijn echt heel klein, ongeveer de helft van een koolmees. Met de staart vaak parmantig omhoog en de kop opgericht lijken ze nog compacter. Een winterkoninkje zien we maar zelden midden over het gazon scharrelen. Altijd scharrelen ze verstopt door de dekking, tussen de struiken door en laag over de grond. Stiekem klein, bruin, een lichte oogstreep en dunne snavel en een opstaand staartje, dat zijn de veldkenmerken van

de winterkoning. Behalve als er gezongen wordt. Dan lijkt er wel sprake van een gedaanteverwisseling. Opvallend en onwaarschijnlijk luid voor zo'n klein vogeltje, wordt u vanuit de struiken toegezongen. Alsof hij er trots op is klimt hij nog wat hoger op de tak om zich beter te laten zien en horen. Wat een krachtig bijna schetterend liedje.

In het gebied waar we nu lopen heeft vorig jaar nog de middelste bonte specht gebroed dus luisteren we of we deze typische roep niet herkennen. Terwijl we aandachtig staan te luisteren horen we een ander geluid. "Een koekoek", roept Leo. De rest schatert van het lachen, ze hebben me weer beetgenomen. Rob en John hadden het geluid afgespeeld op hun telefoon en ik trap erin met mijn grote voeten.

Verder wandelend komen we ook nog onze oude en nieuwe contactpersonen van Natuurmonumenten tegen; Leo de Bruijn is hout aan het klieven en Erwin de Hoop staat er een praatje mee te maken. We gaan weer verder en zien o.a. nog putter, zwartkop, zwarte kraai, merel, grote bonte specht, vink, kool- pimpel en staartmees. Wanneer we langs de grote heidevlakte lopen zien we een koppeltje roodborsttapuiten die al volop nestmateriaal aan het verzamelen zijn. Voordat we het bos weer induiken besluiten we om ook hier nog even een pauze in te lassen, we zijn tenslotte al zo'n dikke drie uur onderweg. Wanneer we weer verder gaan horen en zien we nog de roodborst, boomleeuwerik, veldleeuwerik, buizerd, fitis, grauwe gans, grote zilverreiger, houtduif, koperwiek, spreeuw, zanglijster en watersnip. We bereiken bijna de parkeerplaats als we nog een kuifmeesje zien.

Wanneer we ons lijstje opmaken komen we toch weer op 42 vogelsoorten.

We besluiten om onderweg bij het Pannenkoekenhuis "de Rode Haktol" nog een terrasje te pakken en praten nog wat na over deze heerlijke vogeltocht.

We wandelen weer verder en zien en horen vele boomklevers en boomkruipers op onze tocht langs de Beerze. Ook zien we nog een apart koppeltje, een "in de boomkruipertje" en een "klein Jantje", zie bijgaande foto.

Leo Reijnierse, coördinator VWG Ken en Geniet